

Izjava vseh da so na delu in prazniku.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

MAR 16 1920.
Uredništvo in upravljalni prostori: 2657 E. Lawrence av.
Office of publication: 2657 E. Lawrence av.
Telephonat: Lawrence 4635.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je \$4.00. Chicago, Ill., sobota, 13. marca (March 13th) 1920. Subscription \$4.00 Yearly. STEV.—NUMBER 61.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

ALI JE SPOR MED RUDARJI IN RUDNIŠKIMI MAGNATI IZRAVNAN?

NEKATERI SODIJO, DA SE NI.

Veleporota v Indianapolisu je obtožila rudarje in rudniške podjetnike.

Washington, D. C. — Zdaj, ko je komisija podala svoje poročilo predsedniku Wilsonu, vprašujejo nekateri, če je spor med rudniškimi podjetniki in rudarji končan. Na to vprašanje odgovarjajo nekateri rudniški podjetniki, da spor ni končan, ker sta se ob strani obvezali, da se bosta ravnala po razsodbi komisije, če bo ta razsodba soglasna. Znano pa je, da je John P. White, bivši predsednik rudarske organizacije, podal poročilo manjšine, ker je zahteval, da se zniža število dnevnih delovnih ur od osem na sedem. Predsednik je priporočil komisiji, da poda soglasno poročilo.

Povišanje mezd ne znaša sedem in dvajset odstotkov, kot je bilo prvokrat poročeno, ampak je znesel le pet in dvajset odstotkov po poročilu večine, ker se je večina zedinila, da se štirinajst odstotkom doda le še enajst odstotkov.

Iz podjetniškega tabora prihaja glas, da se podjetniki ne bodo po prvem aprilu ozirali na določene cene po Leverjevem zakonu, ampak bodo po prvem aprilu prodajali premog po ceni, ki jo dobe. Njihov advokat jim je svetoval, da je Leverjev zakon bil sprejet za uspešno nadaljevanje vojne, nikakor pa ne za odpravo sedanjem pomanjkanju. Tega zakona se po sodbi advokata rudniških podjetnikov ne more izogniti v mirnem času in domačih zadevah.

Razume se, če se podjetniki ne bodo podali, da jih bo velebizniški časopisje podpiralo in bo skušalo vsi krivdo za nepokoj odvlati na rudarje.

Indianapolis, Ind. — Veleporota je obtožila sto pet in dvajset rudniških podjetnikov in rudarjev, da so kršili Leverjev zakon in izvršili zaroto. Sodnik A. B. Anderson je določil porokstva po deset in pet tisoč dolarjev. Obtoženci morajo priti pred sodišče dne 4. maja. Imena obtožencev ne bodo preje objavljena, dokler se jim ne izroči tiralnice. Kazen za ta prestop je deset tisoč dolarjev globe ali pa dve leti ječe. Sodišče lahko izreče obe kazni.

MEZDNA ŽELEZNIŠKA KOMISIJA BO KMALU IME NOVANA.

Washington, D. C. — Železničarske organizacije so že imenovali svoje zastopnike za železniško mezidno komisijo in sporočile imena predsedniku Wilsonu. Imenovanjih je bilo deset kandidatov, iz katerih izbere predsednik tri v komisijo.

Železniškim družbam se seveda ne mudi tako z imenovanjem svojih zastopnikov, kajti dozdaj še niso poslale imen svojih kandidatov predsedniku, vsceno se pa upa, da to store v bližnji bodočnosti. Zastopnike za javnost imenuje seveda predsednik.

Civilna vojna na Irskem.

Dublin, Irska. — Vojaki v obklopnih avtomobilih patrolirajo ulice v Dublinu. Zadnje dni se je izkrcalo več oddelkov artilerije z velikimi topovi.

V Rathkealu, 17 milj južno od Limericka, je bil ubit v boju z republikani policijski sergent Doyle in neki konstabler je bil ranjen.

V okolici Corka je bil smrtno ranjen policijski inspektor McDonough. Zadel ga je krogla iz revolverja. Neki civilist je bil tudi ranjen.

V Limericku je bil smrtno ranjen konstabler Murphy. V Killbegganu je bil izvršen napad na grad Burrow in napadalec so vpleli orožje in strelivo, kar so ga našli.

AMERIŠKI ZASTOPNIK V BERLINU V POGAJA NJIH S SOVJETI.

Washington, D. C. — Breckinridge Long, tretji pomožni državni tajnik, je priznal, da je imel ameriški komisar v Berlinu, Ellis Loring Dressel, konferenco s Koppom, zastopnikom ruske sovjetske vlade v Nemčiji, z ozirom na kombinacijo ameriških kapitalistov in nemških tovarnarjev za dobavo ruskih surovin v sporazumu s sovjetsko vlado.

VODJA KINEMATOGRAF. GLEDALIŠČA UMORJEN.

UMOR JE BIL IZVRŠEN V BLAGAJNIŠKI UTICI.

Morilec je ušel; vzroki za umor so neznani.

Chicago, Ill. — Izvršen je bil zopet umor, ki tvori za policijo uganko, zakaj je bil izvršen in kdo ga je izvršil.

Ko je bila polovica druge predstave končana v kinematografskem gledališču, ki se nahaja na vogalu Crawfordove ceste in Malisonove ulice, je prišel mladenič in ogledoval nekaj časa reklamne lepake. Po kratkem postavljanju je vstopil v blagajniško utico, v kateri sta bila blagajničarka Helen Landsman in vodja William A. Mills. Neznani mladenič je imel v rokah samokres, ki ga je po izjavi blagajničarke pritisnil na vodja in sprožil. Vodja se je zgrudil po oddanem strelu na tla, neznane je pa zbežal. Prvi je prihitel na pomoč po oddanem strelu F. A. Biehl, ki je tekel za morilec in našel alicio. Znanj se je morilec pridružil, še njegov tovariš in oba sta tekla do avtomobila, ki je odpeljal morilec in njegovega tovariša proti jugu. Biehl seveda ni mogel lohititi avtomobila, pač je čital, da ima štev. 61.

Policija je bila kmalu na mestu. Ko je izpraševala razne priče, je po cesti pridrdral zopet avtomobil in Biehl je zaklical, avtomobil je zopet tukaj. Avtomobil je pa še stal in iz njega je stopil izvozeček Hansfeldt. Detektivs so ga vprašali, zakaj se je vrnil, Hansfeldt je pa odgovoril, da išče pasajirja, ki sta na potu skočila iz avtomobila.

Hansfeldt so odvedli na bližnjo policijsko postajo, kjer so ga izpraševali detektivs. Dejal je, da sta ga najela dva neznanca, ko je stal pred hotelom La Sallom. Rekla sta, da ju pelje na vogal Crawfordove ceste in Monroejeve ulice, da kupita tam zdravniško nakaznico. Ko ju je pripeljal do določenega mesta, sta ga plačala, toda rekla sta mu, naj ju počaka na vogalu, ker ju mogoče odpelje na vogal Crawfordove ceste in Harrisonove ulice, da naročita zdravilo v lekarni. Izvozeček je odšel v salon, kjer si je naročil čašo neopojnega piva. Ko se je vrnil k svojemu avtomobilu, je videl, da sta neznanca pritekla, skočila v avtomobil in mu rekla, da naj ju odpelje na vogal Harrisonove ulice. Odpeljal ju je, in ko je na vogalu ustavil avtomobil, je videl, da sta prišla izletela.

Ponoči ob eni je prišel na policijsko postajo neki Harold Griffin, ki je dejal, da je videl afero iz biljardnice, ki se nahaja na Monroejevi ulici. Izpovedal je, da je videl teči samo eno osebo in ne dveh, kot sta izpovedala izvozeček in Biehl.

Policija pravi, da je bil mogoče roparski umor, ki ga je izvršil zelen tolovaj, ali je pa sovraštvo potisnilo morilec samokres v roke.

Davek na služabnicah v Parizu.

Pariz. — Mestni svet je naložil davek 40 frankov na hlapec, dekle in druge vrste služabnike in služabnice. Služabniki tuje narodnosti iz zavezniških držav morajo plačati še enkrat toliko davka, iz nevtralnih držav dvakrat toliko in iz bivših sovražnih držav trikrat toliko.

DELAJSKI KONGRES ZAVRGEL DIREKTNO AKCIJO V ANGLIJI.

Delegatje strokovnih unij vetrali sklep rudarjev za generalni štrajk.

POLITIČNI BOJ ZA NACIONALIZIRANJE RUDNIKOV.

London, 12. marca. — Delegatje strokovnih unij so na izrednem kongresu večeraj z veliko večino zavrgli sklep Rudarske zveze, da se izšli nacionaliziranje rudnikov in železnice z generalno stavko. Namesto tega je bila sprejeta resolucija, da se ves boj za nacionaliziranje vrši na političnem polju in z ustavnimi sredstvi.

Za generalni štrajk je bilo oddanih (po zastopstvu) 1,050,000 glasov, proti štrajku pa 3,870,000 glasov. Za politično akcijo 3,732,000 glasov, za direktno akcijo pa 1,015,000 glasov.

Glavni govornik za politično akcijo je bil John R. Clynes, predsednik Narodne unije splošnih ledavev in bivši živčni kontroler, ki je dejal: "Mož, ki bi zelo rad videl direktno akcijo ledavev, ni na tem kongresu, temveč v Downing Streetu. Ta mož je Lloyd George, ki ima sič svoje napake, ampak priznava, da se mu mora njegova politična strategija. Ako se izrečemo za generalni štrajk, bo Lloyd George poslal na delavce armado, ali pa razpiše splošne volitve, v katerih se bomo znašli razcepjeni, medtem ko bodo vsi naši napadniki nastopili proti nam združeni."

LANDIS ŽELI OTOŽITI KAR VSO SOCIALISTIČNO STRANKO.

Champaign, Ill. — "Jaz razgladam socialistično stranko v Združenih državah kot izdajalsko organizacijo," je izklicnil sodnik K. M. Landis iz Chicaga v svojem nagovoru na banketu "Ameriške legije."

UMETNO NAMAKANJE ZEMLJIŠČ POMNOŽUJE POLJSKI PRIDELEK.

Washington, D. C. — Poljedelski departament države Colorado je izdal poročilo, ki pokazuje, da farmer več pridelava umetno namočenem zemljišču, kot farmer, ki čaka, da mu dež namoči zemljo. Lani so na pr. na akru umetno namočenega zemljišča pridelali 30,6 bušijev koruze, na navadnem zemljišču pa le 15,2 bušijev. Pri zimski pšenici je razlika še večja. Ako umetno namočenega zemljišča je dal 24,7 bušijev pšenice, navadno namočen akre pa le 9,3 bušijev. Tako razmerje je tudi pri drugih pridelkih kot pomladanski pšenici, ovsu, ječmenu, rži in krompirju.

SILEN VIHAR V MISSOURIJU; ŠTIRINAJST MRTVIH.

Springfield, Mo. — Prek dolino Turkey Creeka je divjal vrtnec, ki je odnašal strehe s hiš, podiral drevje in hrzojavne drogovce. V viharju je izgubilo štirinajst oseb življenje, osem oseb je pa zadobilo poškodbe.

Mali potočki so se spremenili v velike hudournike in White River je tako narasel, da je voda prestopila bregove. V nevarnosti je šest sto čevljev dolgi jež pri Powersitu, da odneha pod pritiskom vode.

Iz Navade, Mo., poročajo, da so bile ubite tri osebe in da škoda znaša nad sto tisoč dolarjev.

ANGLEŽI ZAHTEVAJO, DA MORAJO JUGOSLOVANI IZPRAZNITI RADGONO.

Pariz, 12. marca. — Konferenca poslanikov je na zahtevo angleške delegacije sklenila, poslati noto jugoslovanski vladi v Belgrad z zahtevo, da Jugoslovani izpraznijo Radgono, 37 milj južnovzhodno od Gradca na Štajerskem, katero so okupirale jugoslovanske čete proti sklepa mirovne konference.

HOUSTON JE PROTI DOKLADI ZA VOJAKE.

DOKLADA JE NEVARNA KREDITU ZDRUŽENIH DRŽAV.

Novo posojilo bi omajalo kredit dežele.

Washington, D. C. — Z doklado za vojake, ki jo zahteva "Ameriška legija" ne bo nič v tem kongresnem zasedanju. Pred zborilni odsek so prišli zakladniški tajnik Houston, podtajnik Leffingwell in W. P. G. Harding, predstavnik zveznega rezervnega odbora, in izjavili, če se izdajo zadolžnice za dve milijardi dolarjev, da bi bil omajan kredit dežele. Povikati bi bilo treba nedirektni davek, ker bi povzročilo še večjo draginjo, izdaja novih zadolžnic bi prav nič ne povečala narodnega bogastva, ampak bi bila za deželo težko breme.

Harding je izjavil, če bi se izdale nove zadolžnice, bi se morala obrestna mera povišati na šest odstotkov. Leffingwell je povedal, da bi bilo treba ogromne organizacije, 2,000,000 prostovoljcev kot v vojnem času, da bi bilo mogoče razprodati nove zadolžnice ne glede na to, kako visoka bi bila obrestna mera.

Zakladniški tajnik Houston je opozoril na tveganje, da se davki znižajo za eno milijardo.

Ustanovitelji "Ameriške legije" so pričeli z agitacijo, da se dodaten vojakom izplača še posebna doklada za šest mesev. Ta agitacija je vlekla, kajti ljudje dostikrat ne pomislijo, če se kaj pripo-roča, če se lahko tudi izvede v sedanjem sistemu. Jasno je bilo, če se dovolji doklada, da bo treba razpisati novo posojilo, od katerega bo treba plačati obresti. Ker se pa obrestni plačujoče iz davčnih dohodkov, davke pa zopet plačuje ljudstvo, bi bili dosluženi vojaki ravno tako prizadeti. Na eni strani bi prejeli doklado, na drugi bi pa morali zopet plačevati to doklado pri živcu, ki je potreben za njih prehranitev. Sedanji kongresni naklonjen, da bi povišal dohodninski davek tistim, ki imajo na leto na tisoče dolarjev dohodkov. Povišal bi se torej nedirektni davek, katerega bi plačevalo širo-mašno ljudstvo. In ker večina doslužnih vojakov prihaja iz delav-skih in farmerskih krogov, bi največ trpeli doslužni vojaki in njih svoji, če bi se izdalo novo posojilo za dve milijardi dolarjev in povišal nedirektni davek.

POLJSKI GROF BO DELAL POKORO V NIŠI.

New York, N. Y. — Sodnik Mulque je obsodil Zdzislaw C. Komorowskega na dve leti v Sing Sing, ker je opeharil svoje rojake za več tisoč dolarjev. Nastopal je kot poljski grof, ki prikaže bogato dedščino po svoji sestri. Ljudje so seveda radi posodili denar "grofu", ki je pa bil navaden slepar.

Turška broga.

London. — "Morning Post" javlja, da so zavezniški okupiral poslopja vojnega ministrstva, pošto in hrzojavo v Carigradu.

Zunanji minister Curzon je v štirtek dejal v lordski zborici, da je Amerika kriva sedanje konfuzije na Turškem, ker noče vzeti mandata v Armeniji.

Vrhovni svet je poslal preljudni načrt pogodbe s Turčijo predsedniku Wilsonu.

RUSIJA SE ZANIMA ZA JADRANSKO VPRAŠANJE.

Sovjetska vlada je opozorila Italijo, da je pogoj prijateljstva pravična rešitev vprašanja primorskih Slovencev. Protič bi rad, da starokopitni advokatje delajo ustavo jugoslovanske države.

Trižaška "Edinost" je dne 15. februarja objavila sledeče poročilo:

Firenze, 11. febr. — Zaduže zasedanje italijanske poslanske zbornice, ki bi moralo pokazati vso dozorelost ljudskih zastopnikov glede jadranskega vprašanja in nuditi svetu jasno sliko nemajhne volje Italije za pravično rešitev vprašanja, od katerega je odvisno vse bodoče gospodarsko in politično življenje dveh sosednjih narodov, je razkrilo vso zmešnjavo in neumevanje dejanskega položaja, vso omejenost in konfuznost znanje politike italijanskih državnikov. Medtem ko je del poslancev zagovarjal najnovejši Lloyd Georgev in Nittijev predlog, je drugi del odločno obsajal tako rešitev in zahteval brezpogojno udeležitev londonske pogodbe. Socialisti so trdili, kako vedno, da more le Internacionala rešiti zamotana narodnostna vprašanja in povdarjati predvsem samoodločno Reke.

Le nekaj se je zgodilo, kar je zatajila uradna agencija "Stefani" in z njo vsa italijanska časopisov. Ko je namreč v seji 6. m. poslanec Colona di Cesaro (neek. Schinovi in prijatelj Sedalje) očitaj Nitti, da je preveč popustil imperialističnim zavezniškom, je toplo priporočal približanje Italije k sovjetski Rusiji in prebral med splošno pozornostjo cele zbornice pismo ruskega kombarja za zunanje stvari, Čičerina, naslovljeno na italijansko vlado, kjer pravil Čičerin, da bi ruskega naroda nič ne ločilo od italijanskega, posebej če bi se uredila vsa vprašanja, ki se tičejo Slovencev.

Ta del pisma je tako važen za umevanje ruskega stališa na pram jadranskemu vprašanju, da ga je "Stefani" — zatajila. Fakt je torej, da:

1. se Rusija živo zanima za potek pogajanj med Jugoslovani in Italijani,
2. Da Leninova Rusija ni pozabila bratske krvi, ki veže vse Slovence,
3. Da razmerje v zasedenem ozemlju niso le notranja zadeva Italije, pač pa tvorijo točka razpravljanja ne samo pri ententi, ampak tudi za Rusijo, ki je izključena od mirovne konference,
4. Da je razmerje med Italijo in Rusijo v ozki zvezi z ureditvijo vprašanja, ki zadeva Slovence.

Posledice teh dejstev so jasne. Ali jih bodo v Rimu pravično enili in upoštevali? Največje zlo za vso Italijo bi bilo, če bi jih ne upoštevali!

Belgrad, 5. marca (Ex Paris 11. marca). — Ministrski predsednik Protić je danes v svojem govoru v narodnem predstavništvu podal notranjo in zunanjo situacijo države. Najprvo se je opravičil, ker nova vlada ni postavljena na širši podlagi, tako da bi bile v njej zastopane vse stranke, toda on upa, da bo vlada kljub temu parlamentarna. Dal je rekel, da bo vlada predložila volilni načrt in vprašala za odobritev kreditov; predlagala bo tudi ustanovitev posebnega parlamentarnega odbora, v katerem bodo sedeli sposobni advokatje, ki naj sestavijo detaljno stalno ustavo. Ko narodno predstavništvo sprejme te ukrepe, bo razpisano in razpisano bodo volitve na podlagi določb v

SOCIALISTIČNA VLA-DA NA KRMILU NA ŠVEDSKEM.

Socializiranje industrij in davčna reforma je program vlade.

Stockholm, Švedska, 12. marca. — Švedski socialisti so po dolgotrajnem boju dosegli, da je vlada v njihovih rokah. Zgodilo se je brez krvave revolucije, u-stavnim putem. Najmočnejša stranka v parlamentu je socialistična (desno krilo) in njen voditelj Hjalmar Branting je danes najmočnejši političar na Švedskem. Prejtnja vlada je razglašala, ker ni odobravela mnogih radikalnih reform, ki so jih predložili socialisti, vleddecar je bilo nemogoče sodelovanje s parlamentom. Kralj je torej poveril sestavo nove vlade Brantingu in odobril novi kabinet, ki sestoji iz socialistov.

Nova vlada je naznanila svoj program in se prvim mestu programu so ukrepi, ki vodijo v socializiranje industrij in občinsko davčno reformo. Turakajni buržoazni listi so zelo pesimistični glede nove vlade in pravijo, da se Brantigov kabinet ne bo vzdržal tri mesece, ako prične z radikalnimi spremembami. Drugi kritiki pa pozdravljajo priložnost, da socialistični režim pokaže, kako bo mirnim putem uvedel socialistične teorije v prakso.

LOVCI SO PREJELI LEPO VSOTO ZA KOŽUKOVINO.

Saranac Lake, N. Y. — Lovci, ki so lovili letosnjo zimo divjačino v Adirondackovem govorju, so prejeli za surove kože nad en milijon dolarjev. Za kune kože so prejeli po \$18 do \$20.

ZBORNICA V MISSISSIPPIJU JE SPREJELA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO.

Jackson, Miss. — Zbornica je sprejela ustavni amandment, ki prizna žensko volilno pravico. V političnih krogih pričakujejo, da senat tudi glasuje za amandment.

Kaos na Portugalskem.

Lizabona, Portugalska. — Generalna stavka železničarjev in poštini ter telegrafistih uslužben-cov se nadaljuje. Kriza je velika in povsod se govori o revoluciji.

Nova vojna s Turčijo?

London. — General Maurice, bivši direktor vojnih operacij, je dejal v petek v pogovoru s časnikarji, da mogoče se ponovi vojna med zavezniški in Turčijo.

VREME.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in gorko. Lahki južnovzhodni vetrovi. Stanje temperature v zadnjih 24 urah: najvišja 48, naj-nižja 24. Solnce izide ob 6:07, za-lide ob 5:54.

ustavi. (Kakšni in kateri ustavi? op. ur.)

Glede znanjega položaja je rekel Protić, da Jugoslavija ni zadovoljna s predloženim načrtom za rešitev jadranskega vprašanja, vendar pa upa, da se spor poravnava, tako da bodo zavarovani interesi Jugoslavije in Italije in da se zagotovijo mirni odnosi med obeh državama v bodočnosti.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$4.00 na leto, \$2.00 za pol leta in \$1.00 za tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 za pol leta, \$1.40 za tri mesece, in za inozemstvo \$7.00.

Naslov na vsa, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lavandale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$4 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$7.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-20) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem davcom poteklo naročnina. Poslovito je pravilno, da se vam ne moti list.

ALI SO HABSBURŽANI RAZUMELI BRČO?

Habsburžani bi radi za vsako ceno še enkrat postali kronani vladarji. Svojo igro so pričeli v Budimpešti z upanjem, če se posreči, da se kasneje zanese v druge dežele, ki so se ravnokar osvobodile njihovega despotizma. Prvo dejanje je na Ogrskem tako končalo, kot so želeli Habsburžani. Z bedastimi vprašanji, ki so jih nastavili habsburški podrepniki madžarskemu ljudstvu pri volitvah, so dosegli, da je madžarsko ljudstvo glasovalo za najtemnejšo reakcijo. Vprašali so namreč madžarsko ljudstvo, če želi, da se vse cerkve spremene v kinematografična gledališča, da židje pokupijo vsa zemljišča itd. To sleparijo so uvedli madžarski klerikalci, ki so v tesni zvezi s klerikalci drugih osvobojenih ljudstev ispod habsburškega jarma, v imenu krščanskega socializma, da madžarsko ljudstvo ne spozna klerikalne prevare. To prevaro so madžarski klerikalci, najponižnejši in najzvestejši podrepniki Habsburžanov, v svet razbobnali, da se je madžarsko ljudstvo izreklo za monarhijo s Habsburžanom kot ogrskim kraljem. V resnici so pa madžarski kmetje in meščani le glasovali proti povratku Bela Kuna in ne za monarhijo.

Tem klerikalnim prevarantom je poslaniška konferenca v Parizu, ki je nadomestila najvišji svet, odločno odgovorila, da Habsburžan ne sme postati ogrski kralj. Odgovor je bil sicer vljuden, toda odločen. Poslaniška konferenca je rekla, da se ne namerava vmešavati v notranje zadeve Ogrske, da ne predpisavati vladne forme madžarskemu ljudstvu, toda če Habsburžan postane kronan vladar Ogrske, ni to več samo notranja zadeva Ogrske. Take monarhije ne bodo zavezniki priznali, pa tudi ne trpeli.

To je bila breca, ki so jo prejeli Habsburžani.

Ni naš namen, da preiskujemo, če so zavezniki dali to brco iz ljubezni do demokracije, ampak naj dejstva govorijo.

Komaj je na Ogrskem zmigala protirevolucija, so pričeli razni spodni habsburški nadvojvodi siliti v ospredje in se ponujati kod odrešeniki Ogrske. Kdor pozna zgodovino habsburške rodovine, ki je skozi štiri stoletja raznim ljudstvom sedela na tilniku in vedno podpirala najtemnejšo reakcijo, je bil na jasnem, da Habsburžane skominja po ogrskem tronu, da od tukaj poskusijo zaslužiti ljudstva, ki so se ravnokar osvobodile njih tiranske roke. Ob času verskega preporoda najdemo Habsburžane na strani najtemnejše reakcije. Pozabiti ne smemo, da so se ob času tega verskega preporoda vršila preganjanja tudi po Slovenskem in da se imajo Slovenci njim zahvaliti, da je ugasnila iskrica slovenske literature, ki se je pojavila na Slovenskem ob času Primož Trubarja. In ko je pričela buržoazija boj proti fevdnemu sistemu, najdemo zopet Habsburžane na strani najtemnejše reakcije. Milijone in milijone ljudi so žrtvovali Habsburžani svojim osebnim interesom, kajti nekdanjo črnožolto državo so smatrali za svojo fevdno posestvo, ljudstva, ki so proti svoji volji živela v nji, pa za svoje tlačane. In kadarkoli so napredni ljudje kaj podvzeli za splošen napredek človeške družbe, tedaj so jim Habsburžani gotovo s silo stopili nasproti, da so preprečili napredek. In če je ententa izrekla, da Habsburžan ne sme sedeti na ogrskem prestolu, tedaj se je zavedala, da ravnokar osvobojenim ljudstvom preti velika nevarnost, da pridajo zopet pod habsburško avtokracijo. Če bi se igra s Habsburžanom v Budimpešti posrečila do zadnjega dejanja, tedaj bi kmalu doživeli protirevolucije v Nemški Avstriji, Čehoslovakiji in Jugoslaviji, ko bi se Habsburžani ogreli na ogrskem prestolu. Klerikalci so vsi brez izjeme pristali Habsburžanov, ako ne javno, pa tajno, ker se jim celo v klerikalni Španiji ni godilo tako dobro kot z liberalizmom nališpani črnožolti državi pod žezlom Habsburžanov. In ti klerikalci bi čakali samo na ugodno priliko, če bi na Ogrskem vladal Habsburžan, da vpostavimo nekdanjo črnožolto habsburško domeno, čeprav v manjši obliki.

Habsburžane so najprvo spodila ljudstva, ki so obetala njih avtokratično pest. Drugo brco jim je dala ententa, ko so se hoteli vtihotapiti s pomočjo klerikalcev na ogrski tron, da od tukaj prično znova s podjarmljenjem ravnokar osvobojenih ljudstev. Habsburžani so prejeli,

kar so zaslužili in noben pameten človek jih ne bo pomiloval radi usode, ki jih je zadela. Kakor ogromen polip je ta rodovina izmozgavala ljudstva v črnožolti monarhiji, dokler ni prišla ura osvoboditve za tlačena ljudstva, zaeno pa tudi konec habsburške avtokracije.

DOPISI.

Kenosha, Wis. Odkar so se izselili iz tukajšnje naselbine nekateri zavednejši in naprednejši rojaki, ni opaziti v tukajšnji naselbini nobenega zanimanja za napredek bodisi v katerem koli oziru. Vse postaja bolj mrtvo in rojaki se čimdalj manj zanimajo za kakšno napredno stvar.

Delavske razmere postajajo tudi vedno slabše in draginja je vedno večja. Zaključek nam pa ne doje nič izboljšati. Vse gre v žep nikdar sitih profiterjev in delavci ostane vedno na suhem. Vzrok temu neznosnemu položaju je največ ta, ker se delavci vse premalo zanimajo za organizacije, strokovne in politične. Mi sami smo vsraga tega velikega izkoriščanja vzrok, kar pa večina delavcev neče priznati ali pa ne ve. Ko bi bili delavci tako složni in tako dobro organizirani kot so naši nasprotniki bi bilo v marsikem boljše. Toda med nami delavci je večer preprič in nesloga, priklamo se radi kadri takih nesmiselnih malenkosti. Da bi se pričeli pa zanimati za naš položaj se zanimati za dobro strokovno in politično organizacijo je pa marsikakemu delavcu deveta španka vasa. Seveda zabavljati nam vsakdo in kritizirati. Da bi pa sam pripomogel a svojim delovanjem do izboljšanja sedanjega sistema tega pa ne. Marsikateri delavec še vedno misli da mora iti vse po starem kopitu in da bi se svet podel ko bi se družabni sistem le nekoliko izpremenil. So še celo nekateri delavci ki direktno zagovarjajo ljudske izkoriščevalce. In vsi ti so direktni pristasi izkoriščevalcev in jim dajejo svojo pomoč da lažje pritiskajo na delavstvo.

Rojaki ako hočemo izboljšati naš obupni položaj se moramo organizirati politično in strokovno in se zanimati za politična vprašanja. Letošnja jesen imamo zopet velevažne volitve od katerih je veliko odvisno kako bodo razmere za nas v prihodnjem letu. Resno opozarjam vse rojake pripravljajte se že sedaj za te volitve razpravljajte o tem in organizirajte se v politični delavski stranki. Na dan volitev se pa udeležite volitev polnoštevilno in glasujte za delavske kandidate. Ako bomo storili to dolžnost ne moremo pričakovati boljših časov. Dokler se bomo pa delavci samo prepirali storiili pa nobenega realnega dela na polju za naš napredek da pa ne miselimo pridkovati boljših časov za delavstvo. Na delo torej rojaki za politično delavsko organizacijo in udeležimo se polno številno vsakih volitev.

Na društvenem polju tudi ne moremo zaznamovati nobenega posebnega napredka. Provladuje vse preveč osebnosti in vedni razni prepriki kar onemogoča redno poslovanje in agitacijo. Priporočam vsem rojakom da naj opustijo vse osebnosti in malenkostne prepire in da se poprimo agitacije za pridobitev novih članov. Pravila in ustavo naših društev moramo spoštovati najpogostej vseh ozirih. Bodimo složni in zvesti člani in napredovali bomo v vseh ozirih. Ako bomo pa nasprotovali drug drugemu bomo pa nazadovali in posledice našega večnega prepira ne bodo izostale.

Aloja Zupan.

Portland Ore. Iz tukajšnje naselbine menda se ni bilo nobenega dopisa. Kaj posebnega tudi jaz nimam poročati ker vladajo iste razmere kot po drugih naselbinah. Plača je majhna draginja velika. Torej se ne morem pohvaliti ako pa grajam ja pa proti-ameriško.

Ker se mi je moj zaslužek le premajhen videl v primeri z dnevnimi tekočimi stroški sem podvezal mojega bossa da bi nam priboljšal pri plači. Toda sedaj me pa ravno tako gleda kot ta levi razbojnik ali pa kot volk ovco. Toda nimam nobenega strahu pred njim, ker bodo kmalo pričeli z delom v ladjegradnicah.

Dela je tukaj okrog dovolj, samo plača je premajhna, da bi si človek zamogel kaj prihraniti.

Frank Lukman.

Ely, Minn. Ker o delavskih razmerah ne morem poročati nič dobrega ker se izkoriščanje rudarjev in delavcev sploh vrši po "najmodernejšem načinu", raje molčim o tej stvari.

Poročati imam pa nekaj zanimivega, ki se je pripetilo tukajšnjemu župniku. Za slabe in suhe leta si je pripravil precejšnjo množico dobre in "krščanske pijače" v svoji kleti. Ker imajo pa tudi drugi zemljani poželjenje po tej tako dragoceni pijači, marsikateri prevladajo skušnjave, da si hoče na nepošten način pridobiti kaj teh dobrot. Zelo huda skušnjava se je polastila tudi nekakega "žejnega", ki se je splazil v župnikovo klet z namenom, da si pri svoji nekaj galon dobrega cvička v istem času je pa še tudi mežnar v klet po gotovih opravkih, ki je takoj zapazil neko človeško podobno pri sodih. Toda ni se zmenil dosti za to, ampak hitro opravil svoje delo in nato pa zapustil klet in stekel k župniku, ter mu s strahom pripovedoval, kaj je v kleti. Nato oba zopet hitita v klet in za sedita pri prepovedanem delu neke osebe, katere ime pa ne marajo izdati. Pojasnili so samo toliko o tem dogodku, da je bila dotična oseba zelo dober katoličan in da so mu "vsi grehi odpušteni". Sedaj sem slišal že marsikatega rojaka, ki je rekel, da se sedaj izplača biti dober katoličan, ker so mu vsi "grehi odpušteni", ako "samožojno zaide" v župnikovo klet, v kateri je spravljena "božja kapljica".

Odkrtnik tukajšnjega "Jugoslovanskega narodnega doma" rojak Frank Koščak, je odprl v prostorih tega "doma" izvrstno restavracijo z domačo kuhinjo. Poleg bo še nadaljeval s prodajanjem sladkih pijač in bo imel tudi biljardnice ("pool-table"), kjer se bodo rojaki lahko zabavali in preganjali dolgočas. Poleg tega bo pa tudi vsem rojakom, ki pridejo y to naselbino na razpolago dobra domača restavracija, v kateri bodo dobro postreženi v vseh ozirih.

Gospa Štoklja se je tudi oglašila v tukajšnji naselbini in sicer pri dveh mladih družinah. Za spomin je pustila pri rojakih Fred A. Widru čvrstega sinčka in pri rojaku Matt Severju istotako čvrstega sinčka. Obema družinama moje najiskrenejše častitke.

Matt Polajnar.

Terre Haute, Ind. Od mojega brata Janeza, ki se sedaj nahaja na Jesenicah na Gorenjskem sem dobil pismo, v katerem mi sporoča, da v drugih ozirih ni prevelikega pomanjkanja, kot ravno kar se tiče obleke. Živil ne primanjkuje posebno in so cenejša kot pa v drugih evropskih deželah. Poroča tudi, da imajo obrtniki dober zaslužek in da se jim udi lepa bodočnost v Jugoslaviji. Omenja, da je vzrok draginje ta, ker je preveč starega (avstrijskega) denarja še vedno v prometu, ki ima vedno manj veljave. Kakor mi piše, še niso vse stvari tako urejene, kot bi morale biti in da bo preteklo še precej let, predno se bodo vse razmere uredile. Dosegli so toliko, da so se osvobodili izpod avstrijskih tiranov in da jih sedaj čaka še mnogo dela, da bodo lahko rekli, da so svobodni. Imajo tudi največje upanje, da se bodo združili tudi še z onimi Jugoslovani, ki sedaj ječijo pod italijanskim jarmom in kakor se on izraža, da morda prav kmalo.

Frank Žagar.

POPRAVEK.

V dopisu iz Allquippa, Pa., ki je bil priobčen v št. 51, je bilo pomotoma poročano, da "rovi obratujejo s polno paro", mesto da "tovarne obratujejo s polno paro"; nadalje, da se je vsa slavnost vršila pri rojakih "Rabiću in Petriću" mesto pri rojakih "Habiću in Fr. Petriću". To-liko v blaghoten popravek, da ne bo kakega nesporazuma.

Italijanski ministri resignirali.
Rim, 11. marca. — "Tribuna" poroča, da so italijanski ministri danes podali ostavko in Nitti bo organiziral novo vlado.

VELIK VSEPIH ZADRUŽNE PRODAJALNE V EL RENO, OKLA.

El Reno, Okla. — Železničarska organizacija in farmarji so odprli 15. aprila 1918 z glavnico 15 tisoč dolarjev zadržno prodajalno. Delnice so bile po 50 dolarjev. Kljub raznovrstnim zaprekam od strani privatnih interesov je imela ta prodajalna obrata v prvem letu za nad 250.000 dolarjev. Na delnice je bilo izplačani deset odstotkov čistega dobička, poleg tega je izplačala še trikrat po deset odstotkov dobička članom te zadržne prodajalne od vsote, katere je član zakupil v tej prodajalni in nečlanom pa po pet odstotkov.

Delnice te zadržne prodajalne so sedaj po 85 dolarjev. Organizacija je kupila svoje lastno poslepe z dvema nadstropij. V prodajalni je vvel velikega prometa nastavljenih 14 pomočnikov: ob ishotah in dnevih pred praznikoma pa morajo vpsoliti še štiri ali pet pomočnikov, da zamorejo streei vsem odjemalcem. Blago razvažajo a tovornimi avtomobili. Članov je sedaj nad dvesto.

Ta zadržna prodajalna kupuje vse poljske vrtno pridelke od farmarjev — članov in plačuje iste po najvišji ceni, kljub temu pa na pravi še velik dobiček, katerega bi v nasprotnem slučaju pobasali privatne trdve. V okolšiu več mlj so vsi farmarji člani te zadržne prodajalne.

ČE SE ČLOVEK ZAMERI ŽENSKI

Chicago, Ill. — Lisa Pennell, stražnik na Chicago in Eastern železnici, je zavrgel ljubezen žene, ki ga je ljubila. Posledica tega čina je bila, da se zdaj nahaja v zaporu, z njim pa sedi še sedem njegovih tovaršev, ki so po izjavi detektivov ukradli najmanj za deset tisoč dolarjev blaga iz železniških voz. Šest aratirancev je bilo zaposlenih na železnici. Ko so odgnali Pennella v zapor, so šli tudi po Kitty Lutrovo, ki je povzročila, da je zavrgel ljubezen ženske, ki ga je nazvala policiji. Na Pennellovem domu so našli več ukradenega blaga.

Napadi na ententne častnike v Nemčiji.

Pariz. — V sredo so prišla poročila o novih napadih na člane zavezniških misij v Nemčiji. V Bremenu in Vratislavi je drhal napadla francoske, italijanske in japonske častnike, toda nemška policija je v obeh slučajih hitro preprečila boje. Podrobnejše poročilo o napadu na francosko misijo v Berlinu se glasi, da je princ Joachim Albrecht, kaiserjev sorodnik, vplil nad Francozi v hotelu Adlon: "Poberite se ven, avinje, če ne, vas pobijemo kot pse!"

Bomba v bolgarskem gledališču ubila štiri.

Sofija, Bolgarska. — Med predavanjem proti boljševizmu v enem tukajšnjih gledališč je počila bomba zadnji teden. Štiri osebe so bile mrtve in mnogo več ranjenih.

Hindenburg je vprašal Viljema, če sme kandidirati.

Berlin. — "Deutsche Zeitung" poroča, da je bivši maršal Hindenburg pisal bivšemu kaiserju na Holandsko, če sme prevzeti kandidacijo za predsednika nemške republike, katero so mu ponudili nacionalci. Ker je Hindenburg medtem že naznanil svojo kandidacijo, je najbrž dobil dovoljenje od Hohenzollern. List dostavlja, da je to dokaz, da so nemški monarhisti še vedno pod vplivom bivšega avtokrata.

Ameriški konzul v Turčiji prosi za bojne ladje.

Alepo, Turčija. — J. B. Jackson, ameriški konzul v Alepu, je poslal brzojavko državnemu departmentu v Washington, proseč, da naj ameriška vlada hitro pošlje bojno mornarico v pristanišče Aleksandrije, da se rešijo življenja Američanov v Cihziji, kjer se vrše ljuti boji med Turki in Francozi. Konzul poroča, da Turki masakrirajo vse kristjane brez ozira na narodnost.

Judenje v Stockholmu.

Stockholm, Švedska. — General Nikolaj Judenič, ki je bil je pen od boljševikov zadnje jesen, je 10. t. m. došel v Stockholmu.

Spomenica jugoslovanskih poslancev in zasedenih krajev.

Italijanske okupacijske oblasti so zaprle v Istri vse jugoslovanske privatne šole, 42 v celoti, 9 otroških vrtecev, 4 učne zavode s približno 73 učitelji in učiteljicami in okrog 5000 dijakov. Vsi ti šolski zavodi so bili zaprti in poslopja so rekvirirali v vojske namene. To se je pripetilo v Tulliovi (Lovrana), Livadi, Oprtalju, av. Luciji (Oprtalj) Materadi (Kastelj), Lovrečiu in drugod. Z odredbo admirala Cagnija v Pulju so zaprli v Pulju vse privatne ljudske šole, vsled česar je bilo prizadetih nad tisoč otrok obojega spola, da so sedaj brez šolskega poduka.

Jugoslovanske narodne šole so bile zaprte tudi v krajih, kjer so bile italijanske narodne šole, kot u. pr. na malem Lošinju, Kresu, itd. Edna slovenska moška gimnazija v Pazinu je bila tudi zaprta vsled odredbe italijanskih okupacijskih oblasti in dijaki so bili prisiljeni se izseliti v Jugoslavijo. Tehnična šola v Kastavu in Zametu je bila brez učiteljev. Srednje šola v Pazinu so italijanske okupacijske oblasti zaprle.

Avtstrijska monarhija je vsepo vsod protežirala italijanski živeli v narodnem, kulturnem in ekonomičnem oziru v vseh prmor-skih krajih, nasprotovali so pa vsakemu napredku jugoslovanskih narodov. Po svoji lastni inicijativi, neumornem delu in veliki zavednosti naroda v teh krajih so Jugoslovani zelo napredovali v vseh teh pokrajinah, v kulturnem, gospodarskem in narodnem oziru. Ustanavljali so sami šole in vsakovrstne narodne izobraževalne in gospodarske zavode, v katerih so videli svojo rešitev pred popolnim propadom naroda. Ustanovili so privatne ljudske šole in to v krajih, kjer jih vlada ni hotela ustanoviti, privatne obrtne in srednje šole, čitalnice in ljudske knjižnice, pevске zbornice, gobje, dramatična društva, televodna društva "Sokol", in sploh vsa mogoča kulturna in zabavna društva za mladino in narod sploh, so ustanovljali vsepovsod. Ustanavljali so gospodarske zavode, kot zadržne prodajalne, hranilnice in posojilna društva. Vse to je veliko pripomoglo k obkemu napredku Jugoslovani v vseh teh krajih in povzdignilo so prebivalstvo v ekonomičnem in intelektualnem oziru na visoko stopnjo. Ko so Italijani zasedli te pokrajine so odpravili veliko večino sti so faktično preprečevali, pod kaznjio z zaporo, ali denarno globo, cirkulacijo in še celo čitanje jugoslovanskih knjig in časnikov in ljudstvo je sedaj brez vsakih intelektualnih pripomo-kov.

Priloga "I".

5. februarja 1919 je prišel v hišo Prelovaca v Spodnji Idriji nek italijanski saržent (četovodja), ko ni bilo nobenega doma razun domače hčere Marije. Ta saržent jo je hotel onemogočiti in ko se je hotela braniti, jo je na mestu ustrelil a svojim službenim samokresom.

Pri Sveti Nedelji pri Vizinadi so italijanski vojaki napadli in onemogočili dve mladoletni deklici. V Medulinu, Istru, je nek italijanski vojak ostrunil 11 let staro deklico.

Brezčevitno enakih slučajev se je pripetilo v okupiranih krajih od vojakov italijanske okupacijske armade. Navzjamo samo nekatera in ako bi hoteli navesti vse te podlosti, bi bila lista predolga in takorekoč poniževalna za sedanjí civilizirani svet.

Priloga "E".

Italijansko vojaštvo je napravilo že nešteto nasilnosti nad prebivalstvom v okupiranih krajih na premoženju in življenju. V Mihotiah občina Kastav so decembra 1. 1918 italijanski vojaki zabodli gostilničarja Ludovika Činčelo in njegovega služabnika in stanovanje oropali.

(Dalje.)

Parizki policaji so se organizirali.

Pariz. — Parizki policaji so organizirali unijo kljub nasprotovanju policijskega prefekta (nacionalnika). Policijska unija bo kooperirala z Generalno delavsko zvezo.

Pismo ruskega kmeta Wilsona.

Pred nekaj meseci se "Izvestja" v Moskvi objavila odprto pismo kmeta Karnejeva iz Nižni-Novgoroda, ki je naslovljeno na predsednika Wilsona. Pismo se glasi:

"Woodrow Wilson, predsednik Zdr. držav.

Podpisani nisem boljševik ne socialist, pač pa navadni ruski kmet, ki priznava oblast boljševikov kot neka neizogibnega in najbolj primernega za našo nesrečno Rusijo v tem času. Sedanja vlada se je porodila v trenutku, ko je stara vlada popolnoma propadla. Boljševiki imajo seveda svoje napake — ampak edini Bog je brez napak in samo oni ljudje, ki nič ne delajo, so brez zmot. Dalje dvomim, da je kje na svetu ljudstvo, ki bi reklo, da ne potrebuje vlade, ali vsaj da obstoječa vlada ne potrebuje nobenega izboljšanja.

Tega mnenja smo tudi Rusi; radi bi videli, da se naša boljševiška vlada popravi in upamo, da se bo — ali, kakor sem že omenil, v sedanjem momentu je edina boljševiška vlada zmožna narediti red in nas obvarovati še večje konfuzije in civilne vojne.

Apeliram na Vas, gospod predsednik, da uporabite Vaš vpliv in osvobodite našo domovino blokade in da ne boste pošiljali vojaško pomoč obmejnimi vladam, ki nebejo priznati sovjetske vlade. Apeliram na Vas, gospod predsednik, in sicer zato, ker ste danes najpljuvnejša oseba na svetu, predstavnik naroda, ki je odločil zmago v vojni, in glava lige narodov, katere ima nalogo odločiti usodo narodov — apeliram, da ločite ovce od kozlov.

Znamo mi je, gospod predsednik, da ste našo domovino postavili med kozle, ali prosim Vas, tudi kozli so božje stvarstvo in imajo pravico živeti na svetu, dasiravno jim ni odkazano najbolje mesto. Apeliram, gospod predsednik, na Vaša človečanska čustva in na Vaš čut pravičnosti, kajti splošno mnenje je, kakor sem slišal, da ste pošteni in pravični mož.

Mogoče mislite, gospod predsednik, kot mislijo mnogi drugi, da je bila Nemčija premagana edino valed prizadevanja Amerike, njene velike armade, katere voditelj ste Vi, in valed višine vaših zmožnosti. Ne, gospod predsednik, še nekaj drugega je pomagalo. Kakor Vam je znano, so bili Nemci daleč pred drugimi državami, kar se tiče zmožnosti vojskovanja, kajti njihova militaristična tehnika je bila stara petdeset let, vaša pa komaj tri do štiri leta.

Glavni delež zmage nad Nemci pripada meni. Da, meni, ruskemu kmetu, ki tvorim 75 odstotkov vsega prebivalstva v Rusiji. Svojega deleža zmage nisem prispeval takrat, ko sem se bojeval tri leta na ruski fronti, odbijal težke udarce in jih vračal, tako da ni so mogli Nemci udariti z večjo silo na Vaše sedanje zavezničke na zapadu, ampak potem ko je padla monarhija v naši državi in ko so prišli na fronto pogumni možje in mi povedali, kako blazno je bilo klanje, ki ga je organizirala buržoazija vsega sveta.

Pregovorili so me, da sem prenehal z bratomorno vojno. Začelo se je fraterniziranje kljub nasprotovanju monarhistov in socialistov — in ravno v času fraterniziranja smo zasejali seme revolucije v nemško armado, ki je pozneje obrodilo tako velik sad.

Posledice so Vam znane, gospod predsednik. Naša armada je bila demoralizirana in Nemci so prodrli v notranjost Rusije. Ampak to brodiranje je bilo usodopolno za Nemce. Cim več sveta so okupirali, tem bolj se je širil boljševiški duh v njihovih četah in to je povzročilo propast kaiserjeve armade, ki je bila potem hitro porazena na vseh frontah. Iz tega razloga tirjam jaz svoj delež zmage nad Nemci, in sem pomagal zmagati, zakaj bi ne imel pravice do sadov zmage?

Ako je Vaša dežela, gospod predsednik, v zvezi z gospodarskimi interesi v ruskih obmejnih državah, tedaj Vam je zelo lahko doseči sporazum z našo vlado, katere se je že obenila za mir na Vaše zavezničke. Nikar se ne bojte, gospod predsednik, pogajanja z boljševiki! Verujte mi,

vrag ni tako črn, kakor ga slika.

Gospod predsednik, sapient Wilson! Položite na stran vsa diplomatska olepšanja in poglejte resnici v obraz!

Živimo v dobi velikih svetovnih preobratov, v dobi, ko se življenja narodov rekonstruirajo na novih temeljih in vzrast teh temeljev se mora ohraniti. Verujte mi, gospod predsednik, ako je naša stvar krivična, tedaj pojde v kose in boljševiki poginejo; če je pa naša stvar pravična, tedaj vse blokade in druge vire ne preprečijo njene rasti in razvoja.

Vi, gospod predsednik, ste pošiljali pozdrave naši vladi, ko je bila v pesteh nemškega imperalizma. Vi ste razglasili, da pogoj bodočega mira mora biti samo odločevanje narodov. Nikar ne gazite Vaših besed, ne pokopavajte jih, temveč uresničite jih. Ljudstva naj sama odločajo o svoji usodi!

Marsikaj bi Vam še rad povedal, gospod predsednik, ali moje pismo je že postalo dolgo. Ker pa moramo v Rusiji varčevati s papirjem — hvala blokadi! — moram zaključiti.

Verjemite mi, gospod predsednik! Z globokim spoštovanjem Vas Kondrat Mihajlovič Karnejev, kmet v vasi Karelskoj, okrožje Semenov, gubernija Nižni-Novgorod. (I. D. Levine v "Chicago Daily News").

Bekecija na Bolgarakem.

Sofija. — V par dneh se vrše volitve za novi parlament, ker je bil zadnji razpuščen. Stambulinska vlada je storila vse, da prepreči zmago socialistov. Socialistične poslance v prejšnjem parlamentu je deloma vrgla v zapor, deloma pa diskvalificirala, da ne morejo kandidirati.

Anglija poplavlja Irsko s četami.

Dublin, Irsko. — Dne 14. t. m. sta dva transportna parnika pripeljala v Dublin veliko število konjenice, pehote in topničarjev. Čete so se po izkrcanju takoj odpravile na vlakih v južni del Irske.

Demokratski elementi zmagujejo na Japonskem: Sibirija bo izpraznjena.

Honolulu, Havaji. — Iz Tokija poročajo, da je japonska vlada pod pritiskom naraščajočih demokratskih elementov sklenila, da ne bo več intervenirala v Sibiriji in da se japonske čete vrnejo domov v prihodnjih devetdesetih dneh.

Ententa prosi Ameriko, da naj pošlje čete v Armenijo.

London, 11. marca. — "Daily Chronicle" javlja, da so zavezniški naprosili Ameriko, da naj pošlje vojaške čete v Turčijo za varstvo Armenije, dočim bodo oni okupirali Carigrad.

Kostnjaki "pogrebanih" na bivilnem bojišču.

Rems, Francija. — V napoli zagrebenih jarkih stare fronte nekaj milj od tukaj so zadnji teden našli več kot sto kostnjakov onih vajakov, ki so bili zabeleženi v seznamu izgub kot "izgubljeni".

Pojasnili glode dohodninskega davka.

Washington, D. C. — Vse uradne listine z ozirom na dohodninski davek morajo biti pravilno izpolnjene in oddane 15. marca in sicer pravočasno, da so iste v rokah davčnih uradnikov najkasneje o polnoči tega dne.

Ravno tako mora biti dohodninski davek plačan do poldnevi 15. marca. Kdor pošlje po pošti, mora poslati pravočasno, da pošiljatec dospe v davčni urad do omenjenega časa.

Vse, kdor pošlje po pošti izpolnjeno listino, mora zaidno odposlati tudi vsoto, katero mora plačati kot dohodninski davek, celo vsoto ali vsaj eno četrtino cele vsote. Male vsote naj vsakdo takoj plača.

Davčni zakon ne dovoljuje nobenega odloga pri izpolnitvi teh listin, razen ako je davkoplačevalec bolan ali odsoten po važnih opravkih in ne more iste izpolniti. Vsaka oseba, ki ne more izpolniti teh listin iz opravičljivih vzrokov, mora prositi za odlog pri davčnem uradu. Davčni zakon dovoljuje v omenjenih slučajih največ 30 dni časa. Kdor pa še ne more v tem času izpolniti svoje dolžnosti, katero mu nalaga davčni zakon, pa mora poslati prošnjo za nadaljni odlog na zvezni davčni urad v Washingtonu, D. C.

Kdor zanemari svojo dolžnost in ne prijavi svojega dohodninskega davka pravočasno, zapade kazni tisoč dolarjev in 25% od dohodninskega davka, katerega ni plačal.

Kdor ne plača svojega dohodninskega davka pravočasno, ali kdor ni pravilno navedel svoj dohodninski davek, da je navedel manjšo vsoto in to valed nevednosti, zapade kazni pet odstotkov dohodninskega davka, katerega mora plačati in en odstotek obresti od dohodninskega davka, dekler ni davek plačan.

Kdor pa izpolni nepravilno uradno davčno listino in sicer na-

menoma, da bi se odtegnil davka ali da bi plačal manjšo vsoto ali da je poskušal ogoljufati davčne oblasti, zapade kazni \$10,000 ali zaporom ne več kot eno leto, ali pa oboje in 50% dohodninskega davka se poleg pravilne vsote dohodninskega davka.

Pomnite, da je zadnji dan prijavit svoj dohodninski davek in istega plačati petnajstega marca 1920.

Našim Rojakom v naznanilo!

Naznanjamo vsem onim, kateri so poslali zaboje in kateri zaboji so prišli na našo tiskarno 17. januarja t. l. so v LJUBI JANI ter čaka našo tiskarno G. Leo Strukel nasladijo osebno dostavlja.

Due 25. marca odpošljemo zaupno pošiljatec a paritkom MELBA v Jugoslavijo in dotične zaboje bodo G. L. Strukel osebno dostavljal.

Torej rojaki, kateri ste namenjeni, ali imate že pripravljene zaboje v Jugoslavijo, pošljite takoj da ne pridejo zaboji prepozno, ker isti morajo biti sigurno do due 22. marca t. l. v naši pisarni, due 25. marca se odplije proti naši svobodni Jugoslaviji.

Cena od funta je 14c in zaboji ne sme biti več 1000 funtov težek.

Rojaki, zupajte naši domaci trdi, ki in podpirajte jo, to je edino v prid našemu ljudstvu — in ne podpirajte sidov!

European Trading & Export Co.

STRUKEK & HORAK, Glavni agent za vse linije parobrodskih družb.

25 Ninth Ave., cor 16 Street, Tel. Chelsea 3906 New York City.

DR. LORENTZEN,

zdravi revmatizem, srčno hibo, šolodčne, jetrne, obistne in druge bolezni uspešno s chiropratičnimi in električnim zdravljenjem.

Najstarejši in popolno urejeni zdravniški urad na železnem okrožju. Nasveti in pojasnila brezplačno.

Miners Bank Bldg. :: :: Eleveth, Minn.

ČESAR NEDVOMNO POTREBUJETE

Je zdrava jetra. Mala količina teh kroglic vliha jasno to. Gotovo rabite večkrat nekaj za čiščenje črev, tedaj vzemite nekoliko več. Zapomnite si; izplača vam veliki delež v zdravju in zadovoljstvu.

Pravo neolito in popljo. Carter's Iron Pills. Male kroglice. Male vlihanje. Male cene.

BUDEČA LICA, zdrava barva so znamenja solca v hrvi. Blagovost je znamenje, da tega manjka. Stojite se v boljši s. CARTER'S IRON PILLS

FLOR DE MELBA

The Cigar Supreme

At the price FLOR DE MELBA is better, bigger and more pleasing than any mild Havana cigar

If your dealer can't supply you, write us.

F. LEWIS CIGAR MFG CO. Newark, N. J.

Largest Independent Cigar Factory in the World

Milwaukee Malt Extract

MILWAUKEE MALT EXTRACT

Je izdelan iz najboljših vrste ječmena in niti ena druga. Mi vam pošljemo po parcentni posli eno 43 kono in 3 unce kmeja za \$1.50 ali kono 6 in 12 kmeja za \$3.00. Pošljite nam Money Order z vakim naročilom.

OPOMBA: Lekarstvo, trgovci splošno; pošljite nam po zastopništvo za Milwaukee Malt Extract.

WM. KLAES INSTITUTE, Dept. 11, Milwaukee, Wis.

Pošljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na

Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Kaspar State Bank, 1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Podporna Jednota.

Izhers. 17. junija 1907 v državi Illinois.

Izvrševalni odbor. UPRAVNI ODBOR.

Predsednik Vincenc Calakar, podpredsednik Anton Hysak, Box 140, Cannsburg, Pa. Izasani gl. tajnik Math Turk, tajnik bolnišnega oddelka Paul Beger, izasani gl. blaznjak Frank S. Tavekar, upravitelj glasila Filip Godes.

POBODNI ODBOR. John Underwood, predsednik, 408 May St., Springfield, Ill., Martin Zelencnik, Box 274, Barabgon, Ohio, Jos. Radick, Box 432, Southfield, Pa., Frank Smurak, 8800 Prater Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODBOR. ONREDNIJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Plotnick, Box 438, Bridgeville, Pa. ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sulzer, Box 104, Green, Kans. za jugoslov. Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn. za avstrijsko.

Nadzorni odbor. Matt Petrovič, predsednik, 15817 Waterloo Rd., Collingwood, Ohio, Jakob Ambroski, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kaban, 1907 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor. Vincenc Calakar, John Underwood in Matt Petrovič.

Združitevni odbor. PREDSEDNIK: Frank Alot, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. John Trécl, Box 141, Lawrence, Pa. Josko Oren, 348 Engelwood, Detroit, Mich. Jos. Skuh, 1101 E. 83. St., Cleveland, Ohio. Mary Udovc, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 8208 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jos. Zavrtanik.

POZORI — Korrespondenci s gl. uredništvi, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA "SMA" ki se nanašajo na posla gl. predsednika in naštvo Predsedništva s. N. P. J. 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORNE se nanašajo Bolnišni tabulitvo s. N. P. J. 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote valde so nanašajo Tabulitvo s. N. P. J. 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VRE KADEVE V ZVEZI Z SLADAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naloži Blagajništvo s. N. P. J. 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prišle glode poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, ligar napis in opazil.

Vsi prišli na gl. posla oddajo se naj pošiljajo na naloži John Underwood, 408 May Street, Springfield, Ill.

Vse prišle proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naloži Predsedništvo s. N. P. J. 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi listi, namizni, olisti, napisi in listi vsi, kar je v zvezi s glasilom, jednota, naj se pošilja na naloži "Prosveta", 2857-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RESNICA

Je, da mnogi ne vedo, kje bi mogli VSI naj- eno, najhitreje in najugodnejše postopati tako glede DENARNIH POŠILJATEV, kakor tudi POTOVANJA v stare domovine, in to

RESNICA je, da se vse to doseže pri vsakršni primarni in pod državnim nadzorstvom, so naša naj- boljša bančni sredstva.

EMIL KISS,

kateri se nad dvajset let pošilja našim ljudem denar v stare domovine in ima vedno najhitrejšo vodo.

Denarno vodo se sedaj zelo pocenijo, valed denar mi lahko ni mogoča opaziti. Propriznati pa bodejo, da bodejo dobili na svoj denar VEDNO najhitrejšo vodo.

POTNIKOM SE PRESKRBE VSA URADNA DOVOLJENJA ZA POTOVANJE BREZPLAČNO!

VSAKO PO TEL TVRDKI IZVRŠENO DELO JE POPOLNOMA GARANTIRANO!

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se na:

EMIL KISS, BANKER.

133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

SPREJEMA HRANILNE VLOGE IN PLAČA 4% OBRESETI!

1000 KRON ZA \$10.00

PRODAJAMO TUDI PAROBRODNE LISTKE

na vse čete. Prosrizmo našim potnikom vse potrebne potne listine. Od pravno, na vse čete, ki si sami leče, preko Trieste, Dubrovnika, Banke Id. Vredno se padejo na potovanje pitite nam to pojasnila.

NEMETH STATE BANK

John Nemeth, predsednik.

GLAVNI STAN: 19 E. 2nd STREET.

PODRUŽNICA: 1587-2nd AVENUE.

NEW YORK, N. Y.

1000 KRON ZA \$10.00

PRODAJAMO TUDI PAROBRODNE LISTKE

na vse čete. Prosrizmo našim potnikom vse potrebne potne listine. Od pravno, na vse čete, ki si sami leče, preko Trieste, Dubrovnika, Banke Id. Vredno se padejo na potovanje pitite nam to pojasnila.

NEMETH STATE BANK

John Nemeth, predsednik.

GLAVNI STAN: 19 E. 2nd STREET.

PODRUŽNICA: 1587-2nd AVENUE.

NEW YORK, N. Y.

1000 KRON ZA \$10.00

NOVICE IZ JU-GOSLAVIJE.

NAŠI ZAPISKI.

Naši Zapiski, izšla je prva številka "Naših Zapiskov", naše socialistične revije, ki so pričeli izhajati namesto "Demokracije", a sledijo vsebinsko: Uvodnik, ki razpravlja o ruski revoluciji, Karl Kautskyjeva razprava "Sovjeti", Fran Albrecht nam podaja zelo dobro literarno študijo "Mili k sodobnemu slovaru", dr. Karl Dobida pa študira o hrvat-skem upodobljajočem umetniku Marin Studenu in njegovih delih. V pregledu so le-te črtice: Ogrska sovjetska republika — Oto Bauer: Osem mesecev vnanje politike — Volitve v zapadni Evropi — Socialistični pokret v Českoslovaški — Socializacija premoga v Nemški Avstriji, Go-spodarski razvoj Japonske med vojsko in njene socialne prilike — Bogastvo Alzacije Lorene — Produkcija črnega premoga v Nemčiji — Trgovska mornarica Nemčije in versalski mir — Ignacij Borštnik. "Naši Zapiski" se naročajo pri "Slovenski Socialni Matiji", v Ljubljani, poštni predal 91, in stanejo celoletno 30 K, polletno 15 K, posamezna številka 3 K. Izhajajo mesečno. Sodrugi in prijatelji, naročite se na "Naše Zapiske", ki vam bodo nudili vedno dovolj bogatega znanstvenega čitja.

Črešnjevec v Belokrajinu. V slovenskem časopisu se o naši občini malokdaj čita kako, novico. Zato naši gospodje mislijo, da smo že vsi zaspali v blaženih klerikalnih sanjah. Da temu ni tako, priča dejstvo, da so morali trije "višji" gospodje zapustiti svoje stolčke na katerih so dosledaj tako trdnj sedeli. — Naš župan je v letih 1914, in 1915, naročil cel vagon o-rodja za gradnjo 9 km dolge ce-ste iz Dragulje vasi na Semič. Ob-čani seveda o tem niso vedeli ničesar, pač pa je za to vedel okr-glar iz Črnomlja in dr. Šuster-šič. Ko je potem županstvo poziv-ljalo, da pride vse mlado in staro na delo s konji, vozni in živili za tri dni, smo občani šele vedeli, da župan hoče, da si cestu sami zgra-dimo. Župan je pripovedoval, kak-promet da bo imela ta cesta in re-ke, da se bo celo sam gospod-

THINGS THAT NEVER HAPPEN

By GENE BYRNES

Nekaj, kar se nikdar ne zgodi. — Dva meseca si že oženjen. Bill, povej mi, kaj misliš o novem stanu? — Kaj mislim? Ženitev ni nič. Bedak sem bil, ker sem se oženil.

glavar iz Črnomlja vozil po tej ce-si. Sklepal je na to svoje občinske svetovalec in jim predložil prošnjo za gradnjo ceste v podpis. Ker pa so gg. svetovalci bili v zadregi za podpise, je župan brihtna glava, takoj vedel zakaj. Prinesel je brž črnilo, namazal vsakemu svojem svetovalcu vseh pet prstov, pod-županu pa kar celo roko. In obč. svetovalci so pritisnili drug za drugim svoje namazane prste na na beli papir, na katerega je sam gospod župan napisal prošnjo za gradnjo ceste. Ko je bila cere-monija pritiskanja prstov končana, je župan prebral prošnjo, ali gg. svetovalci se niso vedeli, za kaj pravzaprav gre. Samo mož iz Črešnjevca, star že 75 let, je skakal meter visoko po sobi in je silno vzradoščen pripovedoval drugim, ki so bili brez ušes, kaj nam je bog vse dal: imenitno cesto, po kateri se bo vozil sam gospod glavar iz Črnomlja! Seveda se ni nihče iz-med njih vedel, da bodo to cesto

sami kopali dve dolgi leti. Ko so se po seji zadovoljni vračali do-mov, so živahno govorili tudi o predlogu župnikovem iz Semiča, da bi pri farji cerkvi prizidal ka-pelo z napisom: "Vse s pomočjo božjo". Ali vse te lepe nade, ki so jih ti slavni občinski možje gojili, v svojih sreči tisti dan po seji pri županu so splavale po vodi. Žup-nik iz Semiča je moral zapustiti svoje mesto, z občinskega stola je za vedno vstal klerikalni župan in gospod glavar je tudi izginil. In tako se po cesti županovi ne bo ni-kdar vozil glavar iz Črnomlja in na občinskem prestolu ne bo ni-kdar več sedel črni župan. Proč s klerikalnimi hinavci!

Moderna veraška vzgoja. Kakor nam sporoča naš dopisnik, se v ne-kem kraju na Slovenskem od ne-daynega časa poučuje verouk v šoli na ta način, da pred vrati do-tičnega straži, — policaj! Tudi no-vost iz današnjih dni!

Nastala je temna in deževna noč. Bilo je dno osmega listopada. Blizala se je zgodnja zima in z nalivom dežja so padale na tla plasti razmočnega snega. Tišino je dramil samo neprestani glas straže... "pozo-o-or!" V tem si zapazil tu pa tam belo obleko duhovnika Kordeckega. Kmitie ni spal; bil je na obzidju pri gospodu Čarnekem, s katerim sta se pomenkovala o prebitih vojnah. Kmitie je pripovedal tovarišu o bojih s Hovan-skim, toda ni mu povedal, katerih teh prask se je bil sam udeležil; Čarneki pa je pravil o ravnu in kavsu s Švedi pri Predboru, Žemoveh in v okolici Krakova.

"Učiniš sem, kar se je dalo," se je pohvalil. "Vsakega Šveda, katerega se mi je posrečilo raz-klati, sem si zaznamoval z vozlom na traku pri sahlji. Doslej imam že šest vozlov in še več jih bo, če Bog dá. Radi tega nosim sahljo čimdalje višje pod pazduho... Tak bo v kratkem poln vozlov, toda ne razvežen jih, marveč vsakega dam vdelati v dragocen kamen, katere darujem po vojni cerkvi Marije. Ali imate že tudi vi ka-kega Šveda na vesti?"

"Žalibog še ne," odvrne osramočen Kmitie. "Pod Sobačevim sem bil razbil neki oddelek, to-da to so bili te lopovi."

"Za to pa imate severjanov brčkone zelo mnogo."

"O, teh bi se pač dovolj našlo."

"Razumé se, da s Švedi je težavnejše, ker jih ni mnogo, ki bi ne bilo čarovniki... Od Finov so se nancili čaranja in vsak ima po dva ali tri vra-ge za služabnike; dobé se pa tudi taki, ki jih ima-jo po sedem. Ti jih čuvajo ob času boja na vso moč... Toda, ako Švedje dosepejo semkaj, ne opravijo ti vrage ničesar, kajti kakor daleč sega pogled iz tega stolpa, tako daleč je okolica varna pred vrage. Ali ste že čuli otem?"

Kmitie ni odgovoril, marveč samo zavrtel z glavno ter jel poslušati.

"Gredo!" reče nakrat.

"Kaj pravite, gospod?"

"Čujem stopinje jezdecev."

"To je samo šum dežja in vetra."

"Ne, ne, to ni veter, niti dež... To so konji. — Snem se zanesti na svoja ušesa... Velika množica jezdecev se bliža, toda veter gluši njih stopinje... Stražarji, čuvajte!"

Kmitieev glas je vzbudil v bližini dremajoče stražnike, toda ni se utihnil, kar se spodaj v temi oglašajo presunljivi glasovi trombe, ki jame done-ti dolga, žalostna, strašna. Vsi skočijo osupnjeni po koncu ter povprašujejo prestrašeni drug dru-gega:

"Mar ne doni v tej noči tromba poslednje sode?"

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Potrtega in žalostnega srca naznanim vsem sorodnikom, znancem in prijateljem preža-lostno vest, da nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede našo drago in ljubo mater

KATARINO BORDON
(roj. Osaben.)

dne 20. decembra 1919 v jutro ob štirih, želela si je videti še en-krat pred smrtjo svoje drage o-troke, kar pa ji ni bilo mogoče vstreči, ošlel prevelike oddalje-nosti. Pokojnica bila je doma iz Dolenje vasi pri Cerkljici. Ma-ti so bolehači že nad dve leti, si-čer od kar so se pred dvema leti umrli naš oče njen soprog. Na-ša najiskrenejša zahvala vsem, ki so ji stregli in jo tolažili, ter ji pomagali v boleznih in ji lajšali njenom trpljenje. Hvala vsem, ki so jo obiskali pri mrtvaškem odru ter jo spremlili k zadnjem počitku na mirodvor. Spravlje-na je bila z vsemi katoliškimi oh-redi. Lepa hvala, sestrični po-kojnice Nežki Rutarjevi za vso dano pomoč in postrežbo ki jo je žrtvala pri naši materi. Hvala vsem našim sorodnikom Martin-čičevim in Martinskim za vsa njih trud in požrtovalnost pri naši materi, hvala Ivanki Mar-tinčič za njeno skrb in trud. Vam pa draga naša nepozabna mati in oče želimo, da mirno počiva-ta v hladni zemlji, dokler se ne snidemo. Žalujoci ostali: Mari-ja Chuk hč., Anton Chuk zet, Frank, Jožef in John sinovi. Park H. Box 11, Johnstown, Pa.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnega srca naznanjam vsem znancem in prijateljem, da je kruta smrt Pretrgala nit nade-polnega mladega življenja v sta-rosti 26 let moji ljubljani soprogi

JOSEPHINE STRNAŠA.

Umrla je 26. februarja ob pol sedmi uri zjutraj za proletarsko bolezen jetiko. Bila večletna članica SNPJ. v Ringo, Kans. Ker ji je pa zdravnik svetoval premem-bo zraka je odšla v Colo. Springs kjer je po tri mesečnem bivanju za vedno zasnila oči. Sprevod na mirodvor se je vršil 28. febr. v Colo. Springs. Iskreno se zahva-ljujem društ. "Triglav" v Colo. Springs za darovani venec. Naj-ljepsa hvala Mrs. Starec za njeno pomoč v teh žalostnih urah. Po-kojnica je bila doma iz Podgore na Kranjskem, tukaj zapušča me-ne žalujocih soproga in tri ne-dorastle otročice v starosti od dveh do pet let v Pensylvaniji eno sestro, in v starem kraju sta-rišča dva brata in sestro. Bila je ljubeca žena in skrbna mati svo-jih otrok. Počivaj mirno v hlad-ni zemlji; draga mi nepozabna so-proga Josephina.

Žalujoci ostali
Frank Strniša, soprog,
Josie, Franki, Willie, otroci,
Ringo, Kans.

ZENITNA PUNODEA.

Mladenč, star 25 let, želi se se-znaniti s slovenskim dekletom v starosti od 18 do 23 let. Imam svoj prodajalno (Store) in še nekaj prihranjenega. Ako kate-ra resno misli, naj se prikladi pi-smeno, priloži naj tudi svojo si-lko in sicer na naslov: Leopold Ženin, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NADOMESTILO

PAKETNE POŠTE V JU-GOSLAVIJO.

Za nadaljne informacije pišite na spodnji naslov. Ako pa želite poslati več balga svojem v domovino, po-tem pišite za čenik in vzorce blaga, katerega sedaj lahko naročite pri:

AMERICAN JUGOSLAV COMMERCIAL BOARD, LTD.,

3639 West 26th Street, CHICAGO, ILLINOIS.

P. S. Prvo pošiljatev naročenega blaga, paketov in zabojev namerava-mo zaključiti najzadnje 26. marca. Kdor hoče kaj naročiti ali poslati svojem v domovino naj to takoj stori ali pa piše za posla.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO ŽENSKO

za čiščenje in ribanje, ponočno delo, ure so od 5:30 do 10:50 zvečer. Plača je \$10.00 na te-den, stalno delo. Pridite na de-lo pri: Tripp & Arthington Sts. in 530 So. Wells St. Uprashajte za delo pri: Mrs. Edwardson.

HART SCHAFFNER MARX,

36 So. Franklin St.

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

dekleta za učenje pri šivanju rokavice; tudi že učene se sprejmo za delo pri šivalnem stroju na gonilno silo. Dobra plača.

EISENDRATH GLOVE CO.
2001 Elston Ave., Chicago, Ill.

DEKLETA

potrebujejo za delo pri Punžpres-sah. Dnevno delo in od kosa. 44 ur dela v tednu. Delavke od ko-sa zaslužijo od \$20 do \$30 teden-sko.

H. G. SOAL COMPANY,

4410 Ravenswood Ave., Chicago.

POTREBUJEMO

delavce, moške in ženske

za delo pri:

WESTERN FELT WORKS,

4115 Ogden Ave.,

blizu Crawford in 22. ceste, Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

zavijalce in delavce pri zalogi papirja. Oglasite se pri: **ACKERMAN QUICKLEY PRINTING CO.** 729 W. Van Buren St. Chicago.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo pri: **GREAT WESTERN SMELTER-ING & REFINING CO.** 41st & Wallace Sts., Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

Dekleta za nočno in dnevno delo. Nočno plačamo ob začetku \$18.00 na teden, dnevno po \$16 na teden. Od kosa zaslužijo \$25. Delo stalno. Oglasite se pri: **INSULATED WIRE & CABLE CO.,** 954 West 21st St., Chicago, Ill.

ŽELIM, DA SE MI OGLASI

moj brat Jožef Pepelnak, za njega bi rad izvedel njegov brat iz sta-rega kraja, lahko mu pa tudi sam piše na ta naslov: Martin Pepel-nak, franzenka Kraljevi 37 pe-pek, Radgona, Jugoslavija. Ali pa meni svojem bratu Viktor Pe-pelnak, City Sanatorium 17th St. and 25th Ave., Rock Island, Ill.

SVOJE ROJAKE ZDAJ ZOPET LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljeniške postave ostanejo še zmeraj v veljavi kot pred vo-jno. Svoje rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa oseb-no obrnite na znanega rojaka Ma-tijo Skender, Javnega Notarja, 5227 Butler Street, Pittsburgh, Pa. On vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

FRANK PENGAL

je ravno kar prejel veliko zalogo čev-ljev in raznega obutva za moške, žen-ske in otroke. Obiščite mojo prodajal-ne in preprčali se boste o dobrem blagu. Cene zmerne. Postrežba točna. Oglasite se pri meni. **ELLY, MINN.**

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO SAMOKOLNIČARJE V SKLADIŠČU.

Delavce in Nakladalce.

Šurno delo, plača po 491/2 na uru

Oglasite se:

JOHN A GAUGER CO.,
1444 W. 22nd St., Chicago, Ill.

GOODYEAR'S TOVARNA

se bode zelo povečala in vsled tega daje veliko priliko

za uposlitev veliko večje število raznih delavcev. Potrebujejo tu-di 200 delavcev za delo na yardu, in vseh vrst strojnike in učene delavce se potrebuje.

DOBRA PLAČA, STALNO DELO.

Prijazno delovno stanje, prilika za učenje.

Nobenih delavskih nerednosti.

Priglasite se takoj za delo v Employment uradu

THE GOODYEAR TIRE AND RUBBER COMPANY,
Akron, Ohio.

POTREBUJEMO

25

DELAVCEV

Dobra plača.

Stalno delo.

Oglasite se v:

EMPLOYMENT URADU

STEWART WARNER CORP.,

1828 Diversey Parkway,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

punčpres-operatorice za delo pri strojih. Oglasite se pri:

H. A. SOAL CO.,

4410 Ravenswood ave.

Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

dekleta za splošno delo v pekarni. Nobene skušnje se ne zahteva. Delo po dnevu. Oglasite se pri: 1007 W. Congress St., Chicago.

POTREBUJEMO

izučene delavce za lotanje kanv za mleko in sladoled. Stalno de-lo, dobra plača.

STURGIS & BURN MFG. CO.,
Melrose Park, Ill.

POTREBUJEMO

(Die Setters in električne "Spot Welders". Stalno delo, dobra plača.

STURGES & BURN MFG. CO.,
Melrose Park, Ill.

POTOP.

Zgodovinski roman.

Spisal H. Sienkiewicz. — Poslovenil Podravske.

(Nadaljevanje.)

Čenstohov, ali bolje: Jasna Gora, utrjena že po naravi in človeški roki, se je pričevala k ma-njim in slabejšim trdnjavam ljudovlade. Kar se posadke tiče, dalo bi se dobiti na prvi poziv toliko ljudi, kolikor bi jih kdo hotel. Toda menili niso preobkladati obzidja a posadko, da bi delj časa abajali z živčevim. Bili pa so tam tudi takšni, zlasti med nemškimi topničarji, ki so trdi-li, da se Čenstohov ne ubrani.

Bedaki! Mislili so, da ga ne brani ničesar drugega nego obzidje, ker niso vedeli, kakšna so srea, navdahnega z živo vero. Duhovnik Kordecki je v strahu, da ti ne razkrijijo med ljudmi obup-nosti, odstranil vse, razum jednega, katerega je smatral mojstrom v svoji stroki.

Uprav ta dan pride h Kmiticu stari Kimlič in njegova sinova, s prošnjo, naj jih spusti iz služ-be.

Kmitica pograbi jeza. "Nesrečnejši!" zakliče, "prostovoljno se od-rajate tej sredi, nočete braniti svetlača najsvet-jejše Device!... Dobro, pa hodi po vašem. Pla-čilo za one konje ste prejeli, ostalo pa dobite za-koj."

Po teh besedah izvleče mošnjice ter ga vrže na tla.

"Evo vam plačilo za službo. Vi hočete na mi-strani obzidja iskati plena! Vi hočete biti raje razbojnik nego branitelj Marije!... Proč iz-pred mojih oči! Niste vredni, da bi se nahanjali v kristijanski družbi!... Niste vredni tureti take smrti, kakoršna nas tukaj čaka! Proč! Proč!"

"Nismo vredni," odvrne starec, sklene roke in pohabi glavo. "Nismo vredni, da bi naše oči gledale jasnogorsko svetlečo. Nismo vredni gle-dati obličja presvete Device, te zavetnice grešni-kov!"

Pri teh besedah se je Kimlič znova priklonil do tal ter s suho, ropotajočo roko pograbil mo-njo, ležečo na tleh.

"Toda za tem obzidjem," je nadaljeval, "mi ne maramo služiti Njej in vaši milosti... V vsa-kega slučajja vam naznanimo vse, pojdemo, ka-mor bo treba, storimo vse, kar bo v naši moči."

"Proč!" ponovi Kmitie.

Odšli so, neprestano se priklanjajo: bili so srečni, da se je vse to tako dobro končalo. Na-večer so zapustili trdnjavo.